

Cech kolesárov

Remeselníci z tohoto cechu vyrábali hlavne **T1**. Podľa pomenovania by sme očakávali, že kolesári tiež **T2** vyrábali len kolesá. Kolesári sa však zúčastňovali aj pri výrobe panských kočov. Okrem kolies zhotovovali aj **T3**, vyrábali do nich pletené **T4**. Neskôr robili i **T5**. Kolesári zásadne nerobili kovania na vozoch alebo kočoch. Tie prenechávali kováčom.

Kolárske cechy existovali u nás na 25 miestach, ale len na jedenástich združovali iba príslušníkov tohto remesla. Na ostatných miestach sa kolári združovali do cechov s inými remeselníkmi, najčastejšie to bolo s kováčmi. Najstarším cechom tohto remesla bolo združenie kolárov, tokárov, stolárov a maliarov v Košiciach, založené už r. 1459, potom v Prešove (kolári a tokári) r. 1548. Ďalšie cechy tohto remesla vznikali až od konca 16. stor. Najväčším strediskom kolárstva v 19. storočí bol Pukanec. Tu vyrábali vozy pre južné Slovensko i dnešné Maďarsko, ktoré predávali spravidla vandrovým obchodom. Svoj cech mali kolesári aj v mestách Trnava, Šamorín, **T6**, **T7**, **T8**, atď.

V 19. storočí sa časť kolárov začala špecializovať na výrobu bričiek a kočov a vzniklo tzv. **T9**. Kríza kolárstva nastala po modernizácii dopravy a po zavedení výroby nových dopravných prostriedkov. Náplň práce tohto výrobného odvetvia určila aj symbol kolesárskych cechov. Najčastejšie používaným znakom bolo jednoduché koleso, pochopiteľne, vozové so špicami. Občas bolo koleso sprevádzané aj náčiním, ktoré kolesári pri svojej práci používali. Bývala to predovšetkým tešla (široká tesárska sekera), obyčajná sekera a rôzne druhy vrtákov. Patrónmi kolárov boli sv. **T10** a sv. Eulogius.

Kruhová striedavá krížovka

PO OBVODE: **A.** Kožený korbáč – časť Bratislavy – spod – nezrozumiteľná tichá reč – pomôcka na nápravu zlomenej kosti – bíreš. – **B.** T1. – **C.** Veselý človek – značka počítačov – písmeno gréckej abecedy – časť – ináč – pišať – úder blesku. – **D.** Veľká nádoba – strach – brechať – belaso – vojenská čiapka – slovenská rieka. – **E.** Vypral – obrazáreň v Madride – Matej – alžírsky prístav – básnik – mesto v strednom Grécku známe starovekou veštiarňou – spôsob farbenia textilu. – **F.** Semenné vlákna – krája – vodca Slovanov – mládež – vysoké dievča – pomoc – malé čelá – vrch v Kysuckých Beskydách – sumerské mesto – časový úsek – podnik v Prahe – dánsky moreplavec. – **G.** Kus siahovice – T5 – T3/1 – mesto v Siera Leone – milí – hmlový kruh okolo Mesiaca – dutý predmet na tekutiny – T3/2 – T4 – dlhý orientálny plášť. – **H.** Lepková – dánska objemová jednotka – alkoholický nápoj – opasky – pohyblivá blana na oku plazov – európsky štát – bezvýznamný človek – francúzsky dramatik – oblečenie na spôsob vojenskej uniformy – Basari – sídlo v Indii – mesto na ostrove Honšú. – **I.** Biela farba – prever – skladacie prenosné prístrešie – naničhodník – Arabian-American Oil Company – postupná – mravnosť – domáce mužské meno – vzor, po španielsky – melanokrtní žilná hornina – mníšky, po anglicky – obradná. – **J.** Mne (na Valašsku) – severský vodný vták – solmizačná slabika – v poriadku – japonská míľa – predložka – okresný výbor – boh smrti u Kónov – čínska jednotka hmotnosti – predložka.

DO STREDU: **1.** Modla – albánsky stranický činiteľ – kotrba. – **2.** Argón – hod – roľa – pivónia. – **3.** Hrdina – ticho – T7. – **4.** Citoslovce kvočky – navštívil na cestách. – **5.** Netráp – rôsol – otrhával. – **6.** Rovnakosť – krátky kabát – opustené hospodárstvo. – **7.** Bylinný čaj – vôkol – obyvateľka obce na západnom Slovensku. – **8.** Slovo úcty v Ázii – dlhohrajúca platňa – dokončila kosenie. – **9.** Zločinec – rozvoj – mékala, po česky. – **10.** Úbële – nevlastnila. – **11.** Kritérium – T8. – **12.** Stará rímska minca – meno speváka Jahelku – baník, po francúzsky – chorobná zúrivosť. – **13.** Uhorský šľachtic a vojvodca – amerícium – satelit trpasličej planéty Haumea – britský cestovateľ. – **14.** Úsilie – okolo – fínske mesto. – **15.** Jesť – rastlina – baskická bohyňa matka. – **16.** Prítok Volgy – T2. – **17.** Predložka – T9. – **18.** Očný lekár – zduření z injekcie oleje do tkáňe – nie staro. – **19.** Špunt – dobrodružstvo, po maďarsky – tvoj, po litovsky. – **20.** Zväzok zlisovanej slamy – mangán – stredoveké strieborné mince – patriaci apovi. – **21.** Redakčná rada – Organizácia za oslobodenie Palestíny – planétka – získaj lovom. – **22.** Slovenská spisovateľka – T6. – **23.** Miesto na pokožke popálené horúcou vodou – indický pokrm (plnené vysmážené taštičky). – **24.** Búchanie – meno Lortkhiphanidzeho – dlhá chvíľa. – **25.** Dvojica – jeden z čadských jazykov – stmievalo sa. – **26.** Kód Lufthansy – španielsky národný hrdina – špicato. – **27.** Plagáty – vysoký osmanský hodnostár – fínske ženské meno (Anita). – **28.** Zavýjal – tenké rybíe kosti – cudzie mužské meno. – **29.** Liehovina z ryže – planétka. – **30.** Bývať – obec na Liptove – T10. – **31.** Európska komisia – pohni – hlboká priekopa ohraničená zlomami – príslušník uhorského vojska. – **32.** Lyrický básnik – ¼ rai – iránske mužské meno.

Riešenia posielajte na adresu divocina@pobox.sk do 1. 3. 2026.